

MEMORIE VAN TOELICHTING

(13-2-2012)

I. ALGEMEEN

1. Doel en aanleiding

Dit voorstel van wet strekt tot uitvoering in de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Wet op het financieel toezicht van verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (PbEU 2011, L 326, hierna: de verordening)¹. De verordening is tot stand gekomen tegen de achtergrond dat voor het goed functioneren van de groothandelsmarkten voor energie het essentieel is dat marktpartijen erop kunnen vertrouwen dat de markt integer en transparant is. Tegen marktmisbruik of een suboptimaal niveau van transparantie dient op Europees niveau effectief te worden opgetreden. Marktmisbruik in één bepaalde lidstaat heeft namelijk vaak ook gevolgen voor de handel in de andere lidstaten, aangezien de groothandelsmarkten voor energie in de gehele Europese Unie steeds nauwer met elkaar zijn verbonden. Het doel van de verordening is om een geharmoniseerd kader te scheppen tot waarborging van de transparantie en integriteit van de groothandelsmarkten voor energie en verbiedt misbruik met gevolgen voor deze markten.

De verordening heeft net als andere Europese verordeningen rechtstreekse werking. Sommige bepalingen uit de verordening vragen om uitvoering. Daarvoor is het noodzakelijk om de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Wet op het financieel toezicht te wijzigen. In de volgende paragraaf worden de hoofdlijnen van de verordening besproken. In de paragrafen 3 en 4 zal achtereenvolgens worden ingegaan op de uitvoering en toezicht op naleving van de verordening en in paragraaf 5 wordt de relatie van de verordening met de financiële markt behandeld.

¹ Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (PbEU 2011, L 326). Ingevolge artikel 22 van de verordening treedt de verordening op de twintigste dag na publicatie in werking en zijn de artikelen 8, eerste lid, derde lid, eerste alinea, vierde lid en vijfde lid, van toepassing zes maanden na de datum waarop de Europese Commissie de in het tweede lid en zesde lid van dat artikel bedoelde relevante uitvoeringshandelingen heeft vastgesteld. Een transponeringstabel is opgenomen in deel III van deze memorie van toelichting.

2. Hoofdpijnen verordening

2.1 Reikwijdte

De verordening is van toepassing op de handel in voor de groothandel bestemde energieproducten. Daaronder vallen contracten voor de levering en het transport van elektriciteit of gas, alsmede derivaten (zoals bijvoorbeeld opties of futures) met betrekking tot elektriciteit of gas dat in de Europese Unie is geproduceerd, verhandeld, geleverd of getransporteerd (artikel 2, vierde lid, van de verordening). De verordening geldt in beginsel voor alle gesloten transacties op de grondstoffen- en derivatenmarkten voor elektriciteit en gas en is niet van toepassing op de handel in contracten voor de levering van elektriciteit en gas bestemd voor kleinverbruikers. Volgens de verordening zijn retailcontracten niet op dezelfde wijze gevoelig voor marktmanipulatie als groothandelscontracten.

Ook is de verordening, voor zover het gaat om het verbod van handel met voorwetenschap en marktmanipulatie, niet van toepassing op voor de groothandel bestemde energieproducten die aangemerkt worden als financiële instrumenten in de zin van artikel 9 van Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 betreffende handel met voorwetenschap en marktmanipulatie (PbEU 2003, L 96, hierna: de richtlijn marktmisbruik).

2.2 Verbod op handel met voorwetenschap

De verordening verbiedt gedrag dat de integriteit op de energiemarkten ondermijnt. Allereerst is het verboden gebruik te maken van voorwetenschap, of een poging daartoe (artikel 3, eerste lid, van de verordening). Voorwetenschap is in dit verband: niet openbaar gemaakte informatie die concreet is en die verband houdt met voor de groothandel bestemde energieproducten en die, indien zij openbaar zou worden gemaakt, een aanzienlijke invloed zou kunnen hebben op de prijzen van voor de groothandel bestemde energieproducten (artikel 2, eerste lid, van de verordening). Het gaat daarbij om informatie die verplicht openbaar moet worden gemaakt overeenkomstig Europese of nationale wet- en regelgeving, waaronder verordening (EU) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit (PbEU 2009, 211) en verordening (EU) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten (PbEU 2009, 211). Daarnaast gaat het om informatie met betrekking tot de capaciteit en de benutting van faciliteiten voor productie, opslag, verbruik of transport van elektriciteit of gas, of informatie over de capaciteit en benutting van LNG-installaties. Ook informatie die waarschijnlijk een

aanzienlijke invloed heeft op prijzen van voor de groothandel bestemde energieproducten en informatie die een redelijk handelende marktdeelnemer waarschijnlijk zal gebruiken om over te gaan tot een transactie moet openbaar worden gemaakt. Het verbod op handel met voorwetenschap is niet van toepassing indien sprake is van bijvoorbeeld transacties die worden verricht ter nakoming van een opeisbaar geworden verplichting voordat de persoon in kwestie voorwetenschap bezat, of van transacties met als enig doel om het directe fysieke verlies te dekken vanwege ongeplande onderbrekingen of in geval van noodsituaties (artikel 3, vierde lid, van de verordening).

2.3 Verbod op marktmanipulatie

De verordening verbiedt het zich in laten, of pogen zich in te laten, met marktmanipulatie voor de groothandelsmarkten voor energie (artikel 5 van de verordening). Vormen van marktmanipulatie zijn bijvoorbeeld: het plaatsen of intrekken van valse orders, het verspreiden van valse of misleidende informatie of geruchten via de media, het met opzet verstrekken van valse informatie aan ondernemingen die prijsanalyses uitvoeren of marktrapporten publiceren of het met opzet de indruk wekken dat de beschikbare productiecapaciteit voor elektriciteit of de beschikbaarheid van gas, afwijkt van de feitelijke capaciteit. Marktmanipulatie kan bestaan tussen de groothandelsmarkten voor elektriciteit en gas en tussen de financiële en grondstoffenmarkten, waaronder de markten voor emissierechten.

Op basis van artikel 6, eerste lid, van de verordening is de Europese Commissie bevoegd om gedelegeerde handelingen vast te stellen om onder andere de definities van voorwetenschap en van marktmanipulatie in overeenstemming te brengen met andere relevante wetgeving van de Europese Unie op het gebied financiële diensten en energie.

2.4 Verplichte openbaarmaking van voorwetenschap

Naast de hiervoor genoemde verboden bevat de verordening ook het gebod aan marktdeelnemers om voorwetenschap tijdig en op een doeltreffende manier openbaar te maken (artikel 4, eerste lid, van de verordening). Het gaat om voorwetenschap waarover zij beschikken met betrekking tot bedrijfsactiviteiten of faciliteiten van de betrokken marktdeelnemer. Een marktdeelnemer kan bij uitzondering en op diens eigen verantwoordelijkheid de openbaarmaking van voorwetenschap uitstellen om zijn eigen rechtmatige belangen te beschermen. Dit is alleen mogelijk als het niet openbaren van de voorwetenschap naar alle waarschijnlijkheid geen misleiding tot gevolg heeft. De marktdeelnemer moet het vertrouwelijke karakter van deze informatie kunnen waarborgen en op basis van deze informatie geen beslissingen nemen met betrekking tot voor de groothandel bestemde energieproducten. De

marktdeelnemer is verplicht om de betrokken informatie onverwijld en gemotiveerd aan het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (hierna: het Agentschap) en de raad van bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de NMa) te verstrekken.

2.5 Verplichtingen van personen die beroepshalve transacties tot stand brengen

De verordening verplicht natuurlijke – en rechtspersonen die beroepshalve transacties tot stand brengen in voor de groothandel bestemde energieproducten om de NMa in kennis te stellen, indien zij een redelijk vermoeden hebben dat een transactie in strijd is met het verbod van handel met voorwetenschap of het verbod op manipulatie. Deze personen moeten daarnaast doeltreffende maatregelen en procedures vaststellen en ook in stand houden om inbreuk op de verboden van handel met voorwetenschap of manipulatie op te sporen (artikel 15 van de verordening).

2.6 Gegevensverzameling en registratie van marktdeelnemers

Om efficiënt toezicht op de groothandelsmarkten voor energie te kunnen houden schrijft de verordening voor dat regelmatig en tijdig toegang wordt verkregen tot gegevens met betrekking tot capaciteit en benutting van installaties voor de productie, de opslag, het verbruik of het transport van elektriciteit en gas. Marktdeelnemers zijn daarom verplicht om het Agentschap te voorzien van overzichten van op de groothandelsmarkt voor energie verrichte transacties, met inbegrip van handelsorders (artikel 8, eerste lid, van de verordening). Marktdeelnemers zijn daarnaast verplicht om aan het Agentschap en de NMa informatie te verstrekken aangaande de capaciteit en de benutting van productie-, opslag-, verbruik- en transportfaciliteiten voor elektriciteit en gas en informatie over de capaciteit en benutting van LNG-installaties (artikel 8, vijfde lid, van de verordening). De Europese Commissie zal op basis van artikel 8, tweede lid, van de verordening, door middel van uitvoeringshandelingen een lijst opstellen van de contracten en derivaten, met inbegrip van handelsorders, die gemeld moeten worden en bepalen binnen welke termijn en in welke vorm de informatie aan het Agentschap moet worden verstrekt. Op basis van artikel 8, zesde lid, zal de Europese Commissie door middel van uitvoeringshandelingen uniforme regels vaststellen voor het verstrekken van informatie inzake capaciteit en benutting van productie-, opslag-, verbruik- en transportfaciliteiten.

In artikel 8, derde lid, van de verordening is bepaald dat transacties die gemeld zijn overeenkomstig Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de Richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad (Pb EU 2004, L 145, hierna: de Richtlijn voor markten in financiële

instrumenten) of toepasselijke Europese wetgeving ten aanzien van derivatentransacties niet onderworpen worden aan een dubbele rapportageverplichting met betrekking tot die transacties.

Marktdeelnemers moeten zich registreren bij de nationale regulerende instantie waar zij gevestigd of woonachtig zijn, of indien zij niet binnen de Europese Unie gevestigd of woonachtig zijn, in een lidstaat waarin zij actief zijn. Als een marktdeelnemer in meerdere landen werkt hoeft hij zich maar bij één nationale regulerende instantie te laten registreren. De NMa is verantwoordelijk voor het verwerken van registraties die bij haar worden gedaan. Het Agentschap heeft tot taak om op basis van registers die door de nationale regulerende instanties zijn opgezet, een Europees register voor marktdeelnemers op te zetten.

3. Uitvoering van de verordening

Het Agentschap is in de verordening de aangewezen instantie om toezicht op de handel in voor de groothandel bestemde energieproducten uit te voeren en ervoor te zorgen dat de nationale regulerende instanties hun taken op een gecoördineerde en consistente wijze uitvoeren. Het Agentschap voert markttoezicht uit door middel van het monitoren van de door marktdeelnemers verkregen informatie over voorwetenschap en de door marktdeelnemers verstrekte overzichten van op de groothandelsmarkten voor energie verrichte transacties en handelsorders. Het Agentschap ontvangt daarnaast ook informatie van de nationale regulerende instanties, de bevoegde financiële autoriteiten van de lidstaten, de nationale mededingingsautoriteiten, de Europese Autoriteit voor effecten en markten (hierna: ESMA) en de instanties die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de handel in emissierechten of met emissierechten verband houdende derivaten. Het Agentschap kan op basis van artikel 7, eerste lid, van de verordening ook op eigen initiatief gegevens verzamelen in verband met het markttoezicht. Het Agentschap is verantwoordelijk voor het vaststellen van mechanismen voor het delen van de informatie met andere instanties en dient toegang te geven tot deze mechanismen. Uitgangspunt van de verordening is dat de monitoring plaatsvindt door het Agentschap. In aanvulling daarop kan op basis van artikel 7, tweede lid, van de verordening de NMa als nationale regulerende instantie ook toezicht houden op de handel in voor groothandel bestemde energieproducten op nationaal niveau. De Europese energiemarkt is steeds beter geïntegreerd met veel grensoverschrijdende handel. Marktmonitoring door het Agentschap is daarom het meest effectief en daarmee het uitgangspunt van de verordening.

4. Toezicht op naleving van de verordening

De NMa wordt als nationale regulerende instantie belast met het toezicht op de

naleving van de verordening. De meeste onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden zijn al in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet opgenomen. Het wetvoorstel bevat nog een aantal specifieke bevoegdheden. De NMa is naast de nationale regulerende instantie ook de autoriteit in Nederland dat mededingingstoezicht uitoefent. Waar passend kan de NMa op gecoördineerde wijze de verordening en de Mededingingswet handhaven. In verband met gecoördineerde handhaving van de verordening en toepasselijke financiële regelgeving, dienen de NMa en de Autoriteit Financiële Markten (hierna: AFM) met elkaar samen te werken.

In het wetsvoorstel is niet gekozen voor een duaal stelsel waarbij naast het bestuursrecht ook het strafrecht van toepassing is bij het handhaven van de verordening. In het kader van de ophanden zijnde fusie van de NMa, de Onafhankelijke Post en Telecommunicatieautoriteit (OPTA) en de Consumentenautoriteit (CA), wordt onderzocht of een dergelijk duaal stelsel wenselijk is voor de nieuwe toezichthouder (Kamerstukken II, 2011/12, 33 000 XIII, nr. 2, pag. 39).

5. De relatie van de verordening met de financiële markt

De energiemarkt raakt steeds sterker verbonden met de financiële markt. De derivatenmarkt voor elektriciteit en gas is een voorbeeld van het snijvlak met de energie- en financiële markt. Voor de financiële markt geldt al langer het verbod van handel met voorkennis en het verbod van marktmanipulatie. De Richtlijn marktmisbruik en de Richtlijn voor markten in financiële instrumenten worden op dit moment herzien. Nederland zet zich ten behoeve van de onderhandelingen over deze herzieningen in voor een zo optimaal mogelijke samenloop met de verordening, om te voorkomen dat verschillende interpretaties en conflicterende bepalingen ontstaan. De Richtlijn voor markten in financiële instrumenten heeft meer concurrentie, Europese integratie en innovatie gebracht naast betere bescherming van beleggers, maar werkte suboptimaal met betrekking tot de doelstellingen van deze richtlijn. Het aantal handelsmogelijkheden is sterk toegenomen, hetgeen marktfragmentatie en (te) beperkte transparantie met zich mee heeft gebracht. Herziening van de Richtlijn voor markten in financiële instrumenten dient deze zaken te adresseren en te bewerkstelligen dat veilige, meer transparante Europese financiële markten in dienst van de economie en de maatschappij als geheel werken.

6. Regeldruk en overige effecten

De verordening bevat rechtstreekse verplichtingen voor marktdeelnemers tot rapportage van transacties en handelsorders aan het Agentschap en de publicatie van voorwetenschap. Deze rechtstreeks werkende verplichtingen vallen buiten de scope van het nationale beleid gericht op de vermindering van regeldruk. Tijdens de

onderhandelingen heeft Nederland gestreefd naar een zo efficiënt mogelijke vorm van rapportage en publicatie om de administratieve verplichtingen van marktdeelnemers zoveel mogelijk te beperken. De verordening bevat de verplichting voor marktdeelnemers om zich te laten registreren bij de NMa indien zij gevestigd of woonachtig zijn in Nederland. Ook moeten marktdeelnemers zich bij de NMa registreren indien zij niet binnen de Europese Unie gevestigd of woonachtig zijn, maar in Nederland actief zijn. Nederland zal nadrukkelijk rekening houden met het beperken van regeldruk voor marktpartijen, bij de door de Europese Commissie door middel van uitvoeringshandelingen vast te stellen nadere eisen aan de informatie die marktpartijen moeten gaan verstrekken. De bevoegdheid van de NMa om gegevens en inlichtingen op te vragen, conform de wijziging van artikel 7 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 1g van de Gaswet is een dermate algemene bevoegdheid dat over het effect op de regeldruk geen waardevolle inschatting is te maken. Er zijn geen concrete milieu-effecten verbonden aan het wetsvoorstel om deze wet in overeenstemming te brengen met de verordening.

7. Uitvoering en Handhavingtoets en Consultatie

PM

8. Inwerkingtreding

Artikel VI voorziet in inwerkingtreding van het wetsvoorstel. In verband met de noodzaak van tijdige uitvoering van de verordening is inwerkingtreding van de wet op zo kort mogelijke termijn aangewezen en wordt niet aangesloten bij een vast inwerkingtredingsmoment, zoals opgenomen in het kabinetsbeleid inzake vaste verandermomenten (Kamerstukken II, 2009/10, 29 515, nr. 309).

II. ARTIKELEN

Artikel I

Onderdeel B

In artikel 5, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 is bepaald dat de NMa belast is met taken ter uitvoering van de Elektriciteitswet 1998, van verordening 714/2009 en van verordening 713/2009, en met het toezicht op de naleving van de Elektriciteitswet 1998, verordening 714/2009 en verordening 713/2009. In verband met de nieuwe taken van de NMa op basis van de verordening worden in artikel 5, eerste lid, verwijzingen naar de verordening opgenomen.

Onderdeel C

Ingevolge artikel 5a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 wijst de NMa ambtenaren aan die belast zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998, verordening 714/2009 en verordening 713/2009.

Voorgesteld wordt om in het eerste lid een verwijzing naar de verordening op te nemen, zodat de NMa toezichthoudende ambtenaren kan aanwijzen die met het toezicht op de naleving van de verordening zijn belast. Daarnaast wordt voorgesteld om het derde lid van artikel 5a te wijzigen, waardoor de NMa de bevoegdheid krijgt om een bindende aanwijzing te geven in verband met de naleving van de verordening.

Onderdeel D

Op grond van artikel 7, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 heeft de NMa de bevoegdheid om informatie op te vragen bij producenten, leveranciers, handelaren, netbeheerders, elektriciteits- en gasbeurzen en afnemers in verband met de uitvoering van de taken die aan de NMa zijn opgedragen in de Elektriciteitswet 1998, verordening 714/2009 en verordening 713/2009. Voorgesteld wordt om in artikel 7, eerste lid, de verwijzing naar de verordening toe te voegen, zodat het mogelijk wordt dat de NMa ook informatie kan opvragen voor in de verordening opgedragen taken. Voorts wordt het mogelijk dat de NMa informatie kan verlangen van marktdeelnemers. Op grond van artikel 17, vierde lid, van de verordening mogen nationale regulerende instanties de informatie, die zij uit hoofde van de verordening ontvangen, uitsluitend gebruiken ter uitoefening van hun taken. Artikel 7, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 bepaalt dat de NMa de informatie die zij ontvangt ter uitvoering van de Elektriciteitswet 1998, verordening 714/2009 en verordening 713/2009 uitsluitend mag gebruiken voor toepassing van de wetten en verordeningen die in dat lid zijn opgesomd. In het derde lid wordt de verwijzing naar de verordening toegevoegd. De NMa moet op basis van de verordening samenwerken met andere nationale regulerende instanties, het Agentschap, de AFM en de Europese Commissie om hun taken te kunnen vervullen op grond van de verordening. In verband hiermee wordt artikel 7, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 gewijzigd waardoor het mogelijk wordt dat de NMa aan de AFM en de Europese Commissie informatie kan verstrekken, voor zover deze informatie van belang is voor hun taken op grond van de verordening. De informatie-uitwisseling met de andere nationale regulerende instanties en het Agentschap is in artikel 7, vierde lid, geregeld.

Onderdeel E

De NMa kan op basis van artikel 77h, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 in geval van een overtreding van het bepaalde bij of krachtens deze wet en van het bepaalde bij verordening 714/2009 en verordening 713/2009, de overtreder een last onder dwangsom opleggen. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om de NMa de

bevoegdheid te geven om een last onder dwangsom op te leggen in geval van overtreding van de verordening.

Onderdeel F

In artikel 77h, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, is de bevoegdheid van de NMa opgenomen om een bestuurlijke boete op te leggen. Het wetsvoorstel maakt het mogelijk dat de NMa een bestuurlijke boete kan opleggen indien zij een overtreding constateert van de verordening. Voorgesteld wordt om de hoogte van de bestuurlijke boete onder te verdelen in twee categorieën. De zwaarte van de boetes is afhankelijk van het soort overtreding. Overtreding van administratieve of uitvoeringsbepalingen uit de verordening worden aangemerkt als lichte overtredingen. Deze worden opgenomen in artikel 77h, eerste lid, onderdeel a. Dit betreffen overtredingen inzake de verplichting om informatie aan het Agentschap te verstrekken, de verplichting tot registratie en de verplichtingen die zich richten tot personen die beroepshalve transacties tot stand brengen. Overtreding van het verbod van handel met voorwetenschap, het verbod op marktmanipulatie en overtreding van het gebod tot verplichte openbaarmaking van voorwetenschap worden aangemerkt als een zware overtreding. Dergelijke overtredingen raken de kern van de verordening. Deze overtredingen worden opgenomen in artikel 77h, eerste lid, onderdeel b. De hiervoor vermelde indeling in boetecategorieën sluit aan bij de indeling van boetecategorieën die in de Wet op het financieel toezicht is opgenomen. De NMa maakt volgens de huidige gedragslijn sanctiebesluiten openbaar.

Onderdeel G

Artikel 86g

De NMa heeft op basis van artikel 9, eerste lid, van de verordening de taak om een register op te stellen van marktdeelnemers die bij haar zich laten registreren. Naar verwachting zal dit register worden opgezet conform een format van het Agentschap. De vorm en het verstrekken van informatie voor registratie zal door de NMa in nauwe samenwerking met het Agentschap worden bepaald. Verwacht wordt dat het Agentschap zal zorgen voor een (digitaal) formulier waarmee marktdeelnemers zich bij de nationale regulerende instanties moeten laten registreren. Indien noodzakelijk kunnen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de registratie, om daarmee te voorkomen dat er meer registratie gegevens zouden worden opgevraagd dan noodzakelijk.

Artikel 86h

Dit artikel regelt de bevoegdheid van de NMa om, in geval van een redelijk vermoeden van overtreding van de verordening, de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de rechtbank te Rotterdam te verzoeken om

vermogensbestanddelen te bevroren of in beslag te nemen. Het artikel geeft uitvoering aan het bepaalde in artikel 13, eerste lid, onderdeel f, van de verordening. Deze maatregel is als tijdelijke maatregel bedoeld gedurende het onderzoek van de NMa. De voorzieningenrechter wijst een bewaarder aan die belast is met de bevroering of het beslag. Het tweede lid van het artikel bevat een aantal formaliteiten die in acht moet worden genomen bij de bevroering of de in beslagneming. Het artikel komt overeen met artikel 94b van het Wetboek van Strafvordering, dat inhoudelijk weer overeenstemt met relevante bepalingen uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 86i

Tijdens de bevroering of het beslag zal verder onderzoek gedaan worden naar de overtreding van de verordening. Indien de NMa van oordeel is dat voortzetting van de bevroering of het beslag niet langer noodzakelijk is, dan kan hij de voorzieningrechter vragen om de bevroering of het beslag te beëindigen. De voorzieningenrechter kan dit ook ambtshalve indien hij dat nodig acht.

Artikel 86j

De NMa kan de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de rechtbank te Rotterdam verzoeken om te bevelen om een marktdeelnemer een tijdelijk beroepsverbod op te leggen in geval van een redelijk vermoeden van overtreding van de verordening. Deze bepaling vloeit voort uit het bepaalde in artikel 13, tweede lid, onderdeel g, van de verordening.

Artikel II

Onderdeel B

Ingevolge artikel 1a, eerste lid, van de Gaswet, is de NMa belast met taken ter uitvoering van de Gaswet, verordening 715/2009 en verordening 713/2009 en met het toezicht op de naleving van deze wet en verordeningen. Voorgesteld wordt om in artikel 1a, eerste lid, ook verwijzingen naar de verordening op te nemen, in verband met de nieuwe taken van de NMa op basis van de verordening.

Onderdeel C

Artikel 1b, eerste lid, van de Gaswet, bevat de bevoegdheid van de NMa om toezichthoudende ambtenaren aan te wijzen die met het toezicht op de naleving van de Gaswet, verordening 715/2009 en verordening 713/2009 zijn belast. Door wijziging van het eerste lid, kan de NMa toezichthoudende ambtenaren aanwijzen die met toezicht op de naleving van de verordening zijn belast. Op grond van artikel 1b, derde lid, is de NMa bevoegd om een bindende aanwijzing geven. Voorgesteld wordt het

derde lid te wijzigen waardoor de NMa dit instrument kan gebruiken ter naleving van de verordening.

Onderdeel D

Artikel 1g van de Gaswet bevat regels over het opvragen, gebruiken en verstrekken van informatie door de NMa. Voorgesteld wordt om artikel 1g, eerste lid, te wijzigen waardoor het mogelijk wordt dat de NMa ter uitvoering van de in de verordening opgedragen taken informatie kan opvragen. Daarnaast wordt aan dit artikellid toegevoegd dat de NMa informatie kan verlangen van marktdeelnemers. Op basis van de verordening moet de NMa met andere nationale regulerende instanties, het Agentschap, de AFM en de Europese Commissie samenwerken en dient de NMa ervoor te zorgen dat de informatie die zij ontvangt vertrouwelijk wordt behandeld. Voorgesteld om artikel 1g, derde lid, te wijzigen, zodat de NMa verplicht is om vertrouwelijk om te gaan met informatie die zij uit hoofde van de verordening ontvangt. Daarnaast wordt voorgesteld om artikel 1g, vierde lid, te wijzigen zodat de NMa informatie kan verstrekken aan de AFM en de Europese Commissie. Informatie-uitwisseling met de andere nationale regulerende instanties en het Agentschap is geregeld in het vierde lid.

Onderdeel E

In artikel 60ac, eerste lid, van de Gaswet, is de bevoegdheid van de NMa opgenomen om een last onder dwangsom op te leggen in geval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens de Gaswet, verordening 715/2009, verordening 713/2009 en verordening 994/2010. Omdat de NMa belast wordt met handhaving van de verordening, wordt voorgesteld om in het eerste lid, van artikel 61ac de verwijzing naar de verordening op te nemen.

Onderdeel F

Artikel 60ad, eerste lid, van de Gaswet, bevat de bevoegdheid van de NMa om bestuurlijke boetes op te leggen. Voorgesteld wordt om de NMa de bevoegdheid te geven om overtreding van de verordening te kunnen beboeten. De voorgestelde wijziging is vergelijkbaar met de wijziging van artikel 77i van de Elektriciteitswet 1998. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar artikel I, onderdeel F.

Onderdeel G

Artikel 66f

Artikel 66f van de Gaswet heeft betrekking op de registratie van marktdeelnemers door

de NMa. Dit artikel is grotendeels gelijklopend aan het voorgestelde artikel 86g van de Elektriciteitswet 1998. Voor een toelichting op dit artikel wordt verwezen naar de toelichting op artikel 86g in artikel I, onderdeel G.

Artikel 66g en artikel 66h

In artikel 66g van de Gaswet is de bevoegdheid van de NMa opgenomen om de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de rechtbank te Rotterdam te verzoeken om vermogensbestanddelen te bevriezen of in beslag te nemen in geval van een redelijk vermoeden van overtreding van de verordening. Deze bevoegdheid geeft uitvoering aan artikel 13, eerste lid, onderdeel f, van de verordening. Artikel 66h van de Gaswet gaat over het beeindigen van de bevrozing en het beslag. De voorgestelde artikelen 86h en 86i van de Elektriciteitswet 1998 zijn grotendeels gelijklopend. Voor een toelichting op artikel 66g en artikel 66h wordt dan ook verwezen naar de toelichting op de artikelen 86h en 86i in artikel I, onderdeel G.

Artikel 66i

Artikel 66i van de Gaswet bevat de bevoegdheid van de NMa om de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht te Rotterdam te verzoeken om marktdeelnemer een tijdelijk verbod op beroepsuitoefening op te leggen in geval van een redelijk vermoeden van een overtreding. Artikel 66i is grotendeels vergelijkbaar met het voorgestelde artikel 86j van de Elektriciteitswet 1998. Voor een toelichting op artikel 66i wordt dan ook verwezen naar de toelichting op artikel 86j in artikel I, onderdeel G.

Artikel III

Onderdeel B

De verordening schrijft voor dat de NMa en de AFM verplicht zijn samen te werken bij de handhaving van de verordening en toepasselijke financiële regelgeving, maakt het wetsvoorstel het mogelijk dat de AFM informatie kan verstrekken aan de NMa. Op basis van artikel 16, derde lid, onderdeel c van de verordening is de AFM tevens verplicht om het Agentschap en ESMA in kennis te stellen van vermoedens dat in een andere lidstaat op de groothandelsmarkt voor energie handelingen worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verordening. Gelet hierop wordt voorgesteld om artikel 1:93, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht te wijzigen, zodat de AFM informatie kan verstrekken aan de NMa en het Agentschap.

III. TRANSPONERINGSTABEL

1. Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie.

Bepaling verordening	Bepaling in implementatiewet	Beleidsruimte	Toelichting keuze beleidsruimte
Artikel 1	Behoeft geen uitvoering. Betreft onderwerp, toepassingsgebied en verband andere wetgeving van de Unie.	Geen	
Artikel 2	Behoeft geen uitvoering. Betreft definities die in de verordening worden gebruikt.	Geen	
Artikel 3	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 4	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 5	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 6	Behoeft geen uitvoering. Betreft bevoegdheid Commissie om gedelegeerde handelingen vast te stellen.	Geen	
Artikel 7, eerste lid	Behoeft geen uitvoering. Betreft taak Agentschap.	Geen	
Artikel 7, tweede lid	Behoeft geen uitvoering voor wat betreft samenwerking NMa met andere NRI's en Agentschap in verband met rechtstreekse	Geen	

	<p>werking verordening.</p> <p>Behoeft geen uitvoering. Betreft bevoegdheid dat NMa ook toezicht houdt op de handel in voor de groothandel bestemde energieproducten in Nederland.</p> <p>Behoeft geen uitvoering voor wat betreft de keuze of de NMa als NRI samenwerkt met mededingingsautoriteit. NMa voert zowel reguleringstaken uit op het terrein van energie als ook mededingingstoezicht.</p>	<p>Keuze of NMa naast Agentschap ook toezicht houdt op de handel in voor de groothandel bestemde energieproducten</p>	<p>Zie memorie van toelichting</p> <p>Zie memorie van toelichting</p>
Artikel 7, derde lid	Behoeft geen uitvoering. Betreft taak Agentschap.	Geen	
Artikel 8, eerste lid	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 8, tweede lid	Behoeft geen uitvoering. Betreft uitvoeringshandelingen Commissie.	Geen	
Artikel 8, derde tot en met vijfde lid	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 8, zesde lid	Behoeft geen uitvoering. Betreft uitvoeringshandelingen Commissie	Geen	
Artikel 9, eerste lid	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening. Betreft verplichting tot registratie. Artikel I,	<p>Geen</p> <p>keuze op welke wijze registratie plaatsvindt</p>	Zie memorie van toelichting

	onderdeel G (artikel 86g) en artikel II onderdeel G (artikel 66f)		
Artikel 9, tweede tot en met vijfde lid	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 10	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 11	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 12, eerste lid	Artikel I, onderdeel D (artikel 7) en artikel II, onderdeel D (artikel 1g) voor wat betreft waarborgen vertrouwelijkheid informatie. Behoeft voor het overige geen uitvoering.	Geen	
Artikel 12, tweede lid	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.		
Artikel 13, eerste lid	Artikel I, onderdeel B (artikel 5) en artikel I, onderdeel B (artikel 1a)	Keuze of NMa onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden uitoefent: - rechtstreeks; - in samenwerking met andere instanties - d.m.v. verzoek van rechterlijke instanties	Zie memorie van toelichting
Artikel 13,	Artikel I, onderdeel C	Geen	

tweede lid, onder a, b, c en d	(artikel 5a) en artikel II, onderdeel C (artikel 1b)		
Artikel 13, tweede lid onder e	Artikel I, onderdeel C, E en F (artikelen 5a, 77h en 77i) en artikel II, onderdeel C, E en F (artikelen 1b, 60ac en 60ad)	Geen	
Artikel 13, tweede lid onder f en g	Artikel I, onderdeel G (artikelen 86h en 86j) en artikel II, onderdeel G (artikelen 66g en 66i)	Geen	
Artikel 14	Behoeft geen uitvoering. De bestuursrechtelijke rechtsbescherming is al geregeld	Geen	
Artikel 15	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 16, eerste lid	Behoeft geen uitvoering. Betreft taak van Agentschap. Behoeft geen uitvoering dat NMa en AFM passende vormen van samenwerking aangaan betreffende onderzoek en handhaving	Geen Keuze aan NMa en AFM of en zo ja welke passende vormen van samenwerking wordt aangegaan	zie memorie van toelichting
Artikel 16, tweede lid	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 16, derde lid onder a	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening. Behoeft geen uitvoering dat NMa en AFM	Geen Keuze aan NMa en AFM of en zo ja	zie memorie van toelichting

	passende vormen van samenwerking aangaan betreffende onderzoek en handhaving	welke passende vormen van samenwerking wordt aangegaan	
Artikel 16, derde lid onder b tot en met d	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 16, vierde lid tot en met vijfde lid	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening.	Geen	
Artikel 17, eerste tot en met derde lid	Behoeft geen uitvoering in verband met rechtstreekse werking van de verordening. Beroepsgeheim valt voor ambtenaren bij de NMa onder Ambtenarenrecht.	Geen	
Artikel 17, vierde lid	Artikel I, onderdeel D (artikel 7), artikel II, onderdeel D (artikel 1g) en artikel III, onderdeel B (artikel 1:93)	Geen	
Artikel 17, vijfde lid	Artikel I, onderdeel D (artikel 7) en artikel II, onderdeel D (artikel 1g)	Geen	
Artikel 18	Artikel I, onderdelen C, E en F (artikelen 5a, 77h, en 77i) en artikel II, onderdelen C, E en F (artikelen 1b, 60ac en 60ad) Openbaarmaking sancties	Keuze welke sanctie-instrumenten de NMa krijgt	zie memorie van toelichting zie memorie van toelichting
Artikel 19	Behoeft geen uitvoering. Betreft taak Agentschap	Geen	
Artikel 20	Behoeft geen uitvoering.	Geen	

	Betreft bevoegdheid van Commissie om gedelegeerde handelingen vast te stellen		
Artikel 21	Behoeft geen uitvoering. Betreft comitéprocedure van Commissie	Geen	
Artikel 22	Behoeft geen uitvoering. Betreft inwerkingtreding van de verordening	Geen	

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,

CONCEPT